

Pipaluk Lynge-Rasmussen
Inuit Ataqtigiit sinnerlugit Inatsisartunut ilaasortaq

§ 37 naapertorlugu apeqputip nr. 60/2021-p akineqarnera

Asasara Pipaluk Lynge-Rasmussen

Inatsisartut suleriaasianni § 37, imm. 1 naapertorlugu Naalakkersuisunut apeqquteqarputit. Naalakkersuisut apeqqutunut kinguliani issuarneqartunut qujapput akissutillu kingulianniittut atuarneqarsinnaapput.

11-06-2021
Suliap nr 2021 - 10624
All. nr. 16948786

Postboks 1160
Oqarasuaat: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk
Email:

www.naalakkersuisut.gl

1. Qinigaaffiup iluani imigassamut tunngasunik Naalakkersuisut sunik anguniagaqarpat?

Akissut:

Naalakkersuisut imigassamut tunngasutigit arlariinnik anguniagaqarput. Tamatumani pineqartunut ilaapput imigassartornerup annikillisinneqarnissaa, meeqqat inuusuttullu akornanni imigassartortalerup aallartittarfiata kinguarsarnissaa kiisalu imigassartorpallaarnermi ajoqusernerit killilersimaarnissaat.

Inuuneritta III-mi aqutissiuunneqarluartoq atorlugu pingaarnertut pitsaaliuinerup aappaattullu inuit ineriartornerinut, inuiaqatigiinni peqataanissamut peqqissutsimullu atatillugu ajoqutaasumik ajoqutaasinnaasumillu atuisut akornanni pitsaaliuinerup pitsaanerumik ataqtigiissinneqarnissaat Paarisami sulissutigineqarpoq.

Inuuneritta III-mi siunniussat sisamaanni meeqqanut tamanut peroriartornermut atugassarititaasut pitsaasut toqqissisimanartullu pilersinneqassasut anguniagaavoq, taamaalillutik meeqqat persuttaanermut atornerlunneqarnermullu illersorneqassallutik, kiisalu aalakoornartortalinnik tupamillu innarlerneqassanatik.

Tamatuma saniatigit Naalakkersuisut Allorfimmi aalakoornartortalinnut tunngasutigit katsorsaanerup ineriartorneranut malinnaalluarput. Tamatumani ilaapput meeqqanik inuusuttunillu katsorsaanermik pilersaarummik timitaliinissamillu suliniarneq, taakkulu suliniutit pingaartinneqarlutillu salliutinneqarput. Allorfik ullumikkut sunniuteqarluartumik neqeroorteqartarpoq, tamatumani illoqarfinni nunaqarfinnilu katsorsaanermik pisariqartitsinerit ingerlanneqartarput. Allorfiup 2016-imili pilersinneranit innuttaasut katsorsartinnissamut innersuunneqartut katsorsartittartullu amerlassusiat annertusiartuinnarnikuuvoq. Allorfiup qanittuk 2020-mut ukiumoortumik nalunaarusiani tamanut saqqumiuppaa.¹

¹ Niclasen, B, Sommerlund, K & Povlsen, FK, Ukiumoortumik nalunaarusiaq 2020. Nuuk: Allorfik, Pinngitsuisuinnaajunnaarnermik Ilisimasaqarfik, 2021: 1-37.

**2. Imigassamik pisariaqartitsineq imigassamillu atuinerup
appartinneqarnissaa pillugu Naalackersuisut qanoq
eqqarsaatersuuteqarpat?**

Akissut:

2017-imi imigassaq pillugu inatsit killilersuinerusooq atortussanngortinneqarpoq. Tamatum kingorna imigassamik pilersuineq annikillisoq takuneqarsinnaavoq. 2019-imi inatsit allanngortinneqarpoq, taamanilu imigassaq pillugu inatsimmi pitsaaliuineramik suliniutit peerneqarput, kiisalu Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfimmi kisitsit naapertorlugit tamatum kingorna imigassamik pilersuineq annertusiartuinnarnikuuvoq. Imigassamik pilersuinerup annertusiartornera Naalackersuisunit arajutsinaveersaarneqaqaaq, ineriartornerlu malinnaaffigilluarneqassaaq, atuinerup allanngornera ataavartuunersoq paasiniallugu.

**3. Innuttasut imigassamik pisariaqartitsinerat innuttaasullu imertariaasiat
pillugu Naalackersuisut qanoq eqqarsaatersuuteqarpat?**

Akissut:

Ineriartorneq Naalackersuisut qanimut malinnaaffigaat, suliniutit imigassartoriaatsimik allannguisinnaasut imigassamillu atuineramik annikillisisinnaasut pisariaqarnersut nalilerniarneranni.

Ukiuni tulliuuttuni Allorfik, Paarisa kommunillu suleqatigalugit pingaarnertut tulliuuttutullu pitsaaliuinerit annertusarneqassapput. Inuuneritta III-mik timitaliineq malillugu suliniarneq tamanna aallarnisarneqarpoq. Suleqatigiinnerit tunngavigalugit najukkamilu innuttaasut qanimut isummersoqatigalugit Inuuneritta III atorlugu imigassap tungaatigut pitsaaliuineq peqqinnerulernerlu pissapput. Kommunit tamaasa peqatigalugit suleqatigiinnissamut isumaqatigiissusiornissaq siunertaavoq.

**4. "Kalaallit Nunaanni atornerluineranut aningaasartuutit" misissuineq
Peqqussutsimut Naalackersuisoqarfimmit 2015-imi saqqummiunneqartoq
ilisimavara, tassanilu ukiumut atornerluineranut aningaasartuutit
tamarmiusut 80 mio. koruuniunerat takuneqarsinnaavoq.
Imigassartornermut attuumasumik ajoqusernernerut kiisalu katsorsaanerit
ukiumut inuiaqatigiinnut qanoq aningaasartuutaasarnerinik
Naalackersuisut paasissutissanik nutaanik pigisaqarpat?**

Akissut:

Nappaatinut, ajoqusernernerut katsorsaanernullu imigassanut attuumassutilinnut aningaasartuutit pillugit nutaanik paasissutissaateqartoqanngilaq. "Kalaallit Nunaanni atornerluineranut aningaasartuutit" pillugit nalunaarusiami 2015-imeersumi aalakoorniutitut imigassamullu atatillugu aningaasartuutininik missingiinerup eqqortumik takussutissiinera sulit attanneqartoq Naalackersuisut nalilerpaat.

**5. Assersuutigalugu Islandimi Savalimmiunilu immikkut ittumik imigassanik
tuniniaanermik, immikkut pisiniarfinnik tuniniaasarnerinik**

aaqqissuussinernut assingusunik atulersitsinissamik Naalackersuisut eqqarsaatersuuteqarpat?

Akissut:

Nunanit allanit aaqqissuussaaniqut assigiinngitsunik pitsaaliuineramik ingerlataqarsimasunit aamma imigassartoriaatsimik ajunngitsumik sunniuteqartitsisimasunit imigassamillu atuinermik annikillisisimasunit isumassarsiorsinnaaneq Naalackersuisunit mattunneqanngilaq.

6. Apeqqut 5-mi aaqqissuussinertut taaneqartumik atulersitsinissami, assersuutigalugu inatsisitigut aporfinnik Naalackersuisut eqqummaariffeqarpat?

Akissut:

Imigassamik kisermaassilluni pisiniarfinni tuniniaasernerit atortuulersinnerisigut aporfissat tassungalu ilanngullugu inatsisitigut aporfissat siusinnerusukku qulaajarneqarnikuunngillat. Taamaammatt aporfissat pillugit sukumiisumik nassuiaateqarnissaq periarfissaanngilaq. Taamaattorli pisiniarfiit kisermaassillutik tuniniaasartut pilersinneqarnerat imigassaq pillugu inatsimmik allannguineramik pisariaqartitsiffiussasoq ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq.

7. Apeqqut 5-imi aaqqissuussinertut taaneqartunik atulersitsinerup assersuutigalugu Islandimi, Savalimmiuni Finlandimilu imigassamik atuinermut sunniutaanik paasissutissanik naatsorsoqqissaakkanik Naalackersuisut ilisimasaqarpat?

Akissut:

Nunani avannarlerni assigiinngitsuni aaqqissuussinernerit ukiorpassuit ingerlaneranni timitalerneqarnikuupput, taamaammallu nunat akornanni assersuussinissamut tunngavissaaleqinarpoq. Taamaattorli Naalackersuisut ilisimavaat, nunat avannarliit imigassamik tuniniaanermut immikkut niuertarfillit nunanit ulluinnarni nioqqutissanik niuertarfinni imigassamik tuniniaaffiusartunut saniliullugit imigassamik atuinikiffiunerusartut.

Taamaattorli ataatsimut isigalugu ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq Naalagaaffiit Peqatigiit peqqinnissaq pillugu suleqatigiiffiata WHO-p inassutaasa nunanilu avannarlerni misilittakkat ersersikkaat, assersuutigalugu imigassap tungaatigut pissarsiariuminaatsitsinermut, ersaritsitsinermut ammasarnermullu atatillugu killilersuineramik inatsiseqarnikkut imigassamik peqqissutsimut ajoqutaasumik atuinermut pitsaaliuineq sunniuteqartartoq, kiisalu meeqqat inuusuttullu akornanni imigassamik atuileqqaarneq kinguarsarneqartartoq.

Med venlig hilsen
Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Kirsten Fencker